

UCHWAŁA NR XI/75/2015 r.
RADY MIASTA SULEJÓWEK
z dnia 25 czerwca 2015 r.

w sprawie przyjęcia **Programu Wspierania Rodziny w Sulejówku na lata 2015 – 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz.594 z późn. zm¹) oraz art. 176 pkt 1, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332) Rada Miasta Sulejówek uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Sulejówku na lata 2015- 2018, który stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Sulejówek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2015 r.

Przewodniczący
Rady Miasta Sulejówek

Daniel Dąbrowski

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r., poz. 645, poz.1318, z 2014 r. poz.379, poz.1097

Uzasadnienie do uchwały

w sprawie przyjęcia **Programu Wspierania Rodziny w Sulejówku**

na lata 2015 – 2018

Zgodnie z art. 176 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332) do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 3 cytowanej ustawy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Podstawowym założeniem niniejszego Programu jest utworzenie spójnego i skutecznego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, mającego na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Wszelkie działania zakładają ścisłą współpracę ze środowiskiem lokalnym, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, sądami, Policją, kościołami, związkami wyznaniowymi i organizacjami społecznymi.

Program Wspierania Rodziny w Sulejówku na lata 2015 - 2018 jest rozwinięciem przyjętej 30 czerwca 2011 r. uchwałą Rady Miasta Sulejówek nr XI/74/2011 *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek na lata 2011-2020*.

W tym stanie rzeczy, podjęcie uchwały dotyczącej przyjęcia Programu w treści załącznika do niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Załącznik do Uchwały Rady Miasta Sulejówek
Nr XI/75/2015 z dnia 25 czerwca 2015 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

w Sulejówku

na lata 2015 - 2018

Sulejówek, czerwiec 2015

Struktura programu.

1. Wprowadzenie
2. Założenia programu
3. Ramy prawne programu.
4. Adresaci programu.
5. Diagnoza sytuacji.
 - 5.1 Informacje o mieście.
 - 5.2 Struktura demograficzna.
 - 5.3 Oświata, kultura, sport.
 - 5.4 Ochrona zdrowia, profilaktyka uzależnień.
 - 5.5 Sytuacja mieszkaniowa.
 - 5.6 Stan bezpieczeństwa.
 - 5.7 Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Sulejówek.
 - 5.8 Pomoc społeczna.
 - 5.9 Pomoc z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
6. Zasoby instytucjonalne wspierające rodziny z terenu Miasta Sulejówek.
7. Analiza SWOT.
8. Cele programu.

Tabele: cele, działania- str. 16-21
9. Zakładane rezultaty realizacji programu.
10. Finansowanie programu.
11. Zasady realizacji programu, monitoring i ewaluacja.

1. Wprowadzenie.

Rodzina jest podstawową (pierwotną) grupą społeczną, w której to jednostka (dziecko), kształtuje swoją osobowość, uczy się form współżycia społecznego. Dzięki odrębnej atmosferze każdej rodziny dziecko spotyka wzorce zachowań, kształtujące jego późniejsze postawy.

W środowisku rodzinnym istnieje możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb psychicznych, stworzenia bazy, na której rozwija się uczuciowość wyższa, określająca wartości, sposób postrzegania otaczającego świata. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa i wzmacnia ich rozwój osobisty. Rodzina jest podstawową jednostką socjalizacji i ma decydujące znaczenie dla przetrwania społeczeństwa.

Zaburzenia w realizacji podstawowych funkcji rodziny lub zupełny brak ich wykonywania prowadzi do kryzysu w rodzinie, a w konsekwencji może spowodować dezorganizację rodziny. W przypadku dezintegracji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu.

W przypadku wystąpienia dysfunkcji rodziny konieczna jest interdyscyplinarna ingerencja służb i instytucji w celu zapewnienia dziecku ochrony i pomocy.

Praca z rodziną powinna być połączona z jej własną aktywnością. Należy wykorzystać potencjał jaki tkwi w rodzinie, ukierunkować na działania wspierające, mogące przywrócić rodzinie jej prawidłowe funkcjonowanie, eliminować zagrożenia prowadzące do sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Działania władz państwowych i samorządowych w takich przypadkach określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych programów wspierania rodziny.

Działania na rzecz rodziny, to działania skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny w Sulejówku jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, mającego na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się winny nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego.

2. Założenia programu.

2.1 Uniwersalnym sposobem rozwiązywania problemów społecznych są działania (sprawdzone już w przypadku pracy z rodziną dotkniętą przemocą), zawierające następujące cechy:

1) interdyscyplinarność zespołów zaangażowanych w pracę z rodziną oraz spójność działań jakie podejmują w oparciu o różne sektory życia codziennego: edukację, kulturę, sport, zdrowie, potrzeby społeczne,

- 2) **partnerstwo we współpracy** z organizacjami pozarządowymi,
- 3) **dialog społeczny w ramach procedur komunikacji społecznej**, w zakresie artikulacji potrzeb społecznych i pozyskiwaniu informacji o potrzebach i inicjatywach obywatelskich.

2.2 Fundamentalne przesłanki w realizacji programu to:

- 1) poszanowanie podmiotowości rodziny, instytucjonalna ingerencja jedynie w uzasadnionych sytuacjach,
- 2) preferowanie i promocja rozwiązań systemowych w pracy z dziećmi i młodzieżą opartych na subsydiarności, elastyczności, kompleksowości, efektywności, ciągłości i różnorodności działania,
- 3) szybkie i profesjonalne reagowanie zapobiegające kumulowaniu się problemów, wzmacniające rodziny,
- 4) udzielanie wsparcia rodzinom zagrożonym wykluczeniem poprzez:
 - a) analizę środowiska rodzinnego, określanie sytuacji rodziny, przyczyn kryzysu,
 - b) wzmacnianie roli i funkcji rodziny,
 - c) budowanie i rozwijanie umiejętności rodzicielskich,
 - d) rozwój świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny,
 - e) przeciwdziałanie degradacji i marginalizacji rodziny.

3. Ramy prawne programu.

Program Wspierania Rodziny w Sulejówku na lata 2015- 2018 (zwany dalej Programem) w szczególności będzie realizowany w oparciu o następujące ustawy:

- ustawę Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r., poz. 583),
- ustawę z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. z późn. zm.),
- ustawę z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332),
- ustawę z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.)
- ustawę z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163).

Zgodnie z art. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „*obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej*. Obowiązek, o którym mowa jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Natomiast art. 176 w/w ustawy określa zadania własne gminy, do których należy między innymi:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 3) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Program jest rozwinięciem *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek na lata 2011-2020*, wpisuje się w cel strategiczny nr 1: **Wysoka jakość i poziom życia mieszkańców oraz ich rodzin** (problem patologii, zaburzenia funkcji rodziny i ubóstwa).

4. Adresaci programu:

Odbiorcami programu będą rodziny zamieszkałe w Sulejówku – w szczególności rodziny:

- 1) dotknięte problemami opiekuńczo- wychowawczymi,
- 2) żyjące w ubóstwie, w tym: dotknięte bezrobociem, niezaradne życiowo,
- 3) dzieci i młodzież dotknięte niedostosowaniem społecznym.

5. Diagnoza sytuacji.

5.1 Informacje o mieście.

Sulejówek jest miastem położonym ok. 22 km od centrum Warszawy. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta jest typowa dla miast – satelitów Warszawy, spełniających rolę zaplecza mieszkaniowo – usługowego dla stolicy.

Mieszkańcy Sulejówka mogą korzystać z komunikacji kolejowej – drogi krajowej Świecko-Terespol, linii SKM Warszawa Lotnisko Chopina – Sulejówek Miłosna, także mają dostęp do komunikacji autobusowej nr 173 obsługiwanej przez ZTM Warszawa.

W gospodarce Sulejówka dominują małe i średnie firmy handlowe, usługowe oraz wytwórcze oraz spółki jawne z ograniczoną odpowiedzialnością. Na koniec 2013 r. w ewidencji działalności gospodarczej figurowało 2185 takich podmiotów.²

5.2 Struktura demograficzna

Miasto w 2013 r. liczyło ogółem 18.773 mieszkańców, w 2014 r.– 18.864 mieszkańców, więcej danych przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 1³ Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

wyszczególnienie	rok 2012	rok 2013	Rok 2014
MIESZKANCY ogółem	18792	18773	18864
KOBIETY			
Ogółem	10 024	9 984	10 023
Wiek 0-17	1 765	1 762	1 789
Wiek 18-60	5 941	5 842	5 786
Wiek >60 lat	2 318	2 380	2 448
MĘŻCZYŹNI			
ogółem	8 768	8 789	8 841
Wiek 0-17	1 738	1 747	1 755
Wiek 18-65	6 005	6 000	6 003
Wiek > 65 lat	1 025	1 042	1 083

Według *Raportu o stanie Miasta w latach 2010- 2014* przyrost liczby mieszkańców wyniósł 255 osób. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2013 r. był ujemny i równał się – 0,69 promila. Według tego samego raportu zmniejsza się liczba osób w wieku produkcyjnym, co oznacza starzenie się społeczności lokalnej.

5.3 Oświata, kultura, sport

Sulejówek posiada doskonale rozwiniętą sieć placówek oświatowych. Należą do nich:

- prowadzone przez gminę: 2 przedszkola, 3 szkoły podstawowe (w tym 1 z oddziałami integracyjnymi), 3 gimnazja (w tym 1 z oddziałami integracyjnymi), Liceum Ogólnokształcące, Zasadniczą Szkołę Zawodową, Liceum dla Dorosłych, Szkołę Policealną,
- placówki prowadzone przez osoby prawne, stowarzyszenia, osoby fizyczne: 2 szkoły podstawowe z gimnazjami, szkoła muzyczna I i II stopnia, Zespół Szkół Społecznych i Specjalnych, Prywatna Szkoła Podstawowa „Centrum Edukacyjne”, 1 żłobek, 2 niepubliczne przedszkola („Delfinek”, „Oleńka”) i 4 punkty przedszkolne („Jaskinia Talentów”, „Akademia Malucha”, „Przytulanka”, „Smerfus”).

² źródło: *Raport o stanie Miasta za okres 2010-2014*

³ źródło: Referat Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych Urzędu Miasta Sulejówek,

Ważną funkcję uzupełniającą dla prawidłowego działania systemu oświaty w mieście pełnią następujące placówki: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, pozostająca pod zarządem Powiatu, Miejski Dom Kultury, Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Kreska”, Prywatne Centrum Kultury, kino.

W 2013 r. na terenie Sulejówka funkcjonowały 4 placówki wsparcia dziennego (90 miejsc) dla dzieci i młodzieży, działające w szkołach.

W wyniku otwartego konkursu, dotację na prowadzenie placówek wsparcia dziennego wraz z dożywianiem dla dzieci i młodzieży w wysokości łącznej 75 000 zł. otrzymało: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego ul. Kredytowa 1a, w Warszawie i Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Gniazdo” ul. Kasprowicza 37, w Warszawie. Ponadto w ramach Resortowego programu dofinansowania standardów placówek wsparcia dziennego w 2013 r. Miasto otrzymało na wyposażenie placówki prowadzonej przez TPD kwotę 10 305 zł. W 2014 r. na w/w pomoc dzieciom w placówkach opiekuńczych wydatkowano 80.000 zł.

Placówki wsparcia dziennego stanowią efektywny sposób wspierania rodziny w wychowywaniu dziecka. Wychowawcy placówek poza organizacją czasu wolnego dzieci, pomocą im w nauce współpracują z rodzicami szczególnie w podnoszeniu świadomości i odpowiedzialności rodzicielskiej. Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej,
- pracy podwórkowej, realizowanej przez wychowawcę.

Obecnie w mieście nie ma placówek wsparcia dziennego według definicji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W szkołach funkcjonują natomiast 4 placówki o charakterze opiekuńczym, prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Gniazdo”, które dysponują 90 miejscami.

Opieką świetlicową objętych było w roku szkolnym 2013/2014 -525 uczniów, 446 uczniów w szkołach miejskich posiadało opinię psychologiczno-pedagogiczną. 48 uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalistycznego objętych było pomocą nauczycieli i specjalistów zajęciami wspierającymi dydaktycznymi, dydaktyczno – wyrównawczymi, ćwiczącymi zaburzone funkcje⁴. W szkołach miasta 157 uczniów korzystało z gimnastyki korekcyjnej, z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych 781 uczniów. W zajęciach pozalekcyjnych uczestniczyło 702 uczniów, w zajęciach artystycznych – 330 uczniów, z zajęć w kołach zainteresowań skorzystało 1405 uczniów.

W ramach zajęć pozaszkolnych uczniowie mogą uczestniczyć również w zajęciach sportowych, oferowanych przez szkoły i kluby sportowe, a realizowanych na boiskach przyszkolnych, czy stadionie Miejskiego Ludowego Klubu Sportowego „Viktoria”.

W zakresie szerzenia kultury, uczczenia ważnych dat historycznych odbywa się wiele uroczystości miejskich o charakterze stałym. Obchodzone są święta okolicznościowe, odbywają się pikniki promujące bezpieczeństwo, zdrowy styl życia, czyste środowisko, integrację rodzin, spotkania opłatkowe i wielkanocne ze środowiskiem kombatanckim,

Miejski Dom Kultury- w okresie 2012- VI 2014 zorganizował ponad 100 imprez okolicznościowych, przedstawień teatralnych, promuje zajęcia szachowe, gry na instrumentach muzycznych, plastyczne, ruchowe, taneczne, „spotkania z historią”.

Organizacje pozarządowe przy dofinansowaniu z budżetu miasta organizują zajęcia, imprezy spotkania o charakterze kulturalnym, sportowym, w zakresie i organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży .

W Sulejówku aktywnie działa Miejska Biblioteka Publiczna, mieszcząca się w dwóch filiach, oferująca poza zasobem bibliotecznym zajęcia biblioteczne dla uczniów i przedszkolaków, wystawy książkowe, spotkania literackie, podejmuje działania promujące rozwój społeczeństwa informacyjnego.

⁴ źródło: *Raport o stanie Miasta za okres 2010-2014*

5.4 Ochrona zdrowia, profilaktyka uzależnień.

Opiekę zdrowotną mieszkańcom Sulejówka zapewniają zakłady opieki zdrowotnej o charakterze publicznym (dwie przychodnie) i niepublicznym (trzy przychodnie, w tym jedna z umową z NFZ). W Przychodni Nr 2 udzielana jest również Nocna i świąteczna Pomoc Lekarska. Poza działaniami medycznymi podejmowane są badania o charakterze profilaktycznym i w zakresie promocji zdrowia.

Działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień realizowane są w ramach corocznie uchwalanego przez Radę Miasta Miejskiego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii. Z programu finansowane są programy profilaktyczne, pomoc opiekuńczo-wychowawcza (z dożywianiem), socjoterapeutyczna dla dzieci, wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, prawne dla osób dorosłych ze skłonnością do nadużywania alkoholu i dla ich rodzin, funkcjonowanie Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego (PIK), działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulejówku. Ze wsparcia psychologicznego i terapeutycznego specjalistów pracujących w PIK w 2012 r. skorzystało - 70 osób z problemem alkoholowym, w 2013 r.- 103, w 2014 r. -108 osób. Ze wsparcia skorzystali również dorośli członkowie rodzin, w 2012 r. -12 osób, w 2013 r. - 22, w 2014 r. 27 osób. W roku 2014 – udzielono 583 porad.

Tabela nr 2.⁵ Rodzaj czynności prowadzonych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Prowadzone sprawy zobowiązania do leczenia odwykowego,	53	68	70
w tym:			
zgłoszone przez rodzinę	41	30	47
zgłoszone przez Policję	5	7	16
zgłoszone przez MOPS	1	2	2
zgłoszone przez prokuraturę lub sąd	0	3	1
zgłoszone przez Policję z rodziną	6	0	0
zgłoszone przez Poradnię psycholog- Pedagogiczną	0	0	1
Sprawy leczenia skierowane do Sądu Rodzinnego	11	13	15
Sprawy zobowiązania do leczenia -wstrzymane	22	27	24
Opinie do wniosków o sprzedaż alkoholu	22	10	12
Kontrole sklepów	6	2	28
Posiedzenia Komisji	11	11	11
Szkolenia sprzedawców	6	0	0

5.5 Sytuacja mieszkaniowa

W zasobach komunalnych miasta Sulejówek jest 159 lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących własność miasta, 8 lokali w szkołach, 19 lokali w 5 budynkach, którymi miasto zarządza i 17 lokali w 4 budynkach wspólnot.⁶ Budynki mają zróżnicowany stan techniczny, w dużej mierze zależnym od wieku budynku. Większość wybudowana została w latach 1900-1939, wymaga więc

⁵ źródło: Dane statystyczne Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Pełnomocnika Burmistrza Miasta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

⁶ źródło: *Raport o stanie Miasta za okres 2010-2014*

bardzo dużych nakładów finansowych. W ostatnich latach miasto oddało do użytku dwa nowe budynki komunalne z 40 lokalami mieszkalnymi. Nadal istnieje pilna potrzeba rozwoju sieci budownictwa komunalnego.

5.6 Stan bezpieczeństwa

Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwają funkcjonariusze Policji i Straży Miejskiej. Realizując własne zadania, organy te, ściśle współpracują ze sobą oraz innymi instytucjami z terenu miasta. Szczególny rodzaj współpracy, sprawdzony w ostatnich latach, ma miejsce w ramach zespołu interdyscyplinarnego w sprawach przemocy w rodzinie. Realizowana jest również systematyczna współpraca pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (zwany dalej MOPS) i Policji z kuratorami sądowymi z Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim.

5.7 Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Sulejówek.

Na mocy zarządzenia Burmistrza Miasta Sulejówek z dnia 2 III 2012 r. został powołany **Zespół Interdyscyplinarny Miasta Sulejówek (ZI)** składający się z przedstawicieli placówek oświaty, ochrony zdrowia, Policji, Straży Miejskiej, Sądu Rejonowego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i MOPS. Zespół ten ustala działania w sprawie przemocy, zgłaszanej w formie procedury „Niebieskiej Karty” (NK). W 2012 r. do ZI wpłynęło 5 NK, w tym 4 założone przez pracowników socjalnych MOPS i 1 przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji.

W 2013 r. wpłynęło 21 NK, w tym 3 zostało sporządzone przez pracowników socjalnych MOPS, 17 przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji, 1 przez pracownika ochrony zdrowia.

W 2014 r. wpłynęło 29 NK, w tym 5 zostało sporządzone przez pracowników socjalnych MOPS, 24 przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji.

Tabela nr 3. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Sulejówek w okresie 2012 r.-2014 r. w liczbach

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba spotkań ZI	9	13	23
Liczba powołanych grup roboczych	3	11	16
Liczba spotkań grup roboczych	13	25	75
Liczba zawiadomień do organów ścigania	-	1	
Liczba założonych Niebieskich Kart A	5	21	29
Liczba wszczętych procedur NK	5	19	29
Liczba zakończonych procedur NK	1	9	16

Tabela nr 4. Charakterystyka osób dotkniętych przemocą w rodzinie, dla których wszczęto procedurę Niebieskiej karty w 2014 r.

Ogółem dotknięci przemocą K+M	Kobiety dotknięte przemocą			Mężczyźni dotknięci przemocą		
	do 18 roku życia	w wieku 18-67	W wieku powyżej 67 lat	do 18 roku życia	w wieku 18-67	w wieku powyżej 67 lat
36	4	24	0	4	4	0

Statystycznie najbardziej dotknięte przemocą są kobiety. W 2014 r. wśród ofiar przemocy było 78% kobiet. Wśród sprawców przemocy było 14% kobiet oraz 86% mężczyzn.

Tabela nr 5. Charakterystyka osób stosujących przemocą w rodzinie, dla których wszczęto procedurę Niebieskiej karty w 2014 r.

Ogółem	Kobiety stosujące przemoc	Mężczyźni stosujący przemoc
--------	---------------------------	-----------------------------

stosujący przemoc K+M	do 18 roku życia	w wieku 18-67	W wieku powyżej 67 lat	do 18 roku życia	w wieku 18-67	w wieku powyżej 67 lat
30	0	5	0	0	24	1

Tabela nr 6: Rodziny, które trafiły do MOPS ze względu na procedurę Niebieskiej Karty

wyszczególnienie:	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Liczba rodzin objęta programem	4	17	41
<i>w tym nowych rodzin objętych programem</i>	5	15	29
Liczba rodzin z dziećmi objętych programem	4	9	18
<i>w tym nowych rodzin z dziećmi objętych programem</i>	4	7	12

5.9 Pomoc społeczna, inne formy wsparcia rodzin.

Rolą gminy w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej jest zaspokajanie w środowisku lokalnym indywidualnych potrzeb wspólnoty mieszkańców. Pomoc społeczna kierowana jest wprost do osób, które nie są w stanie samodzielnie pokonać trudnych sytuacji życiowych wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. MOPS realizując ustawę o pomocy społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do życiowego usamodzielniania i ich integracji ze środowiskiem.

W 2012 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej udzielono pomocy: finansowej, rzeczowej i poradnictwa dla 513 rodzin (1054 osób w rodzinach) czyli dla 5,6% mieszkańców miasta. Pomoc finansową, rzeczową otrzymało 464 rodzin, pracą socjalną objęto 350 rodzin. Gorący posiłek otrzymało 159 dzieci (w szkole) i 17 osób dorosłych (dostarczony do domu). Usługi gospodarcze, higieniczne otrzymało 16 osób, usługami specjalistycznymi objęto 16 osób chorych psychicznie lub niesprawnych intelektualnie.

W 2013 r. z pomocy MOPS skorzystało 493 rodziny (998 osób), czyli 5,3% ogółu mieszkańców miasta. Pomoc finansową, rzeczową otrzymało 478 rodzin, pracą socjalną objęto 370 rodzin. Pomoc w formie obiadów w szkole otrzymało 159 dzieci i 24 dorosłych. Pomoc w formie usług z powodu wieku lub ograniczonej sprawności otrzymało 18 osób, usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto 13 osób.

W 2014 r. z pomocy społecznej skorzystało 484 rodziny (994 osób) czyli również 5,3% ogółu mieszkańców. Pomoc finansową, rzeczową otrzymało 440 rodzin, pracą socjalną objęto 273 rodziny. Pomoc w formie obiadów otrzymało 130 dzieci i 20 dorosłych. Pomoc usługową otrzymało 16 osób, usługami specjalistycznymi z zadań zleconych gminie objęto 13 osób.

Tabela nr 7. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Rodziny ogółem	513	493	484
w tym z wiersza 1: RODZINY Z DZIEĆMI:	213	187	173
o liczbie dzieci: 1	95	82	70
2	77	63	56
3	24	29	33
4	11	6	10
5	1	6	2
6	2	0	1
7 i więcej	3	1	1
RODZINY NIEPEŁNE ogółem	87	89	74
o liczbie dzieci 1	43	50	36

2	27	24	25
3	7	11	9
4 i więcej	4	4	4

Dominującym powodem przyznania pomocy społecznej jest ubóstwo, które występuje łącznie z jedną z dysfunkcji, w szczególności bezrobociem, uzależnieniem, niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą, koniecznością ochrony macierzyństwa.

W latach 2012-2014 średnio 92-93 % rodzin otrzymujących świadczenia pomocy społecznej znajdowało się poniżej kryterium dochodowego. Najtrudniejszą sytuację mają rodziny z dziećmi i osoby dotknięte przewlekłą chorobą lub uzależnieniem. Dla rodziny skutkiem pozostawania w ubóstwie są zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, w sferze pełnienia ról społecznych. W każdym roku w ponad 80 rodzinach z dziećmi zaobserwowano bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, w około 200 rodzinach wystąpiła przewlekła choroba, około 105 osób rocznie otrzymuje wsparcie z powodu niepełnosprawności, średnio w ok 230 rodzinach członek rodziny pozostawał bez pracy, w średnio 45 gospodarstwach domowych członek rodziny w znacznym stopniu nadużywał alkoholu.

Tabela nr 8. Powody udzielenia pomocy i wsparcia w zakresie pomocy społecznej w mieście w latach 2012-2014

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
ubóstwo	428	440	381	897	902	787
bezrobocie	242	247	221	581	577	506
niepełnosprawność	112	105	109	152	141	157
długotrwała lub ciężka choroba	203	206	188	356	369	352
bezradność w sprawach opiekuńczo- wychow.	80	84	82	251	264	254
alkoholizm	40	44	51	69	63	79
potrzeba ochrony macierzyństwa	62	62	49	x	x	x
Wielodzietność	41	42	47	313	219	243
bezdomność	6	6	7	6	7	7
opuszczenie zakładu karnego	8	19	6	12	28	13

Znaczną liczbę rodzin korzystających ze wsparcia stanowią rodziny, w których występuje bezrobocie. Według przeprowadzonych analiz własnych ok. 90% z ww. bezrobotnych, korzystających ze wsparcia MOPS posiada wykształcenie gimnazjalne lub zawodowe.

Tabela nr.9 Bezrobocie w Sulejówku w latach 2012-2014.

Bezrobotni w Gminie Sulejówek				Bezrobotni klienci w MOPS
wyszczególnienie	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem
grudzień 2012 r.	557, w tym: długotrwale bezrobotnych : 218 z prawem do zasiłku: 119	237	320	242 rodziny (581 osób w w/w rodzinach)

grudzień 2013 r.	587, w tym: długotrwale bezrobotnych 288 z prawem do zasiłku: 120	265	322	247 rodzin (577 osób w w/w rodzinach)
grudzień 2014 r.	478, w tym długotrwale bezrobotnych 267 z prawem do zasiłku: 76	215 119 41	263 148 35	221 rodzin (506 osób w w/w rodzinach)

Przystępując do określenia zadań **Programu Wspierania Rodziny w Sulejówku na lata 2015-2018** dokonano analizy sytuacji rodziny i dziecka, opracowano kartę diagnostyczną zawierającą informacje na podstawie danych o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego. Wykorzystano również dane z ocen zasobów pomocy społecznej dla Miasta Sulejówek na lata 2012-2014 a także dane ze sprawozdań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejówku i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim.

Tabela nr 10. Karta diagnostyczna Programu

wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Liczba mieszkańców Sulejówka	18792	18773	18864
Liczba osób/rodzin korzystająca ze wsparcia w zakresie zadań pomocy społecznej	621osób/513 rodzin	623 osób/493 rodziny	571osób/484 rodziny
Liczba osób/rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	426	630	650
Liczba osób/ rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	115	114	115
Liczba rodzin korzystająca z: dodatku mieszkaniowego	82	59	94
Liczba dzieci w wieku 0-5 lat	1270	1271	1274
w wieku 6-7 lat	364	392	420
w wieku 8-15 lat	1477	1480	1497
w wieku 16-18 lat	623	572	537
Liczba małoletnich dzieci przebywających w pieczy zastępczej instytucjonalnej	9 (w tym 6 w Falbogach + 3 inny powiat)	9 (w tym 6 w Falbogach + 3 inny powiat)	9 (w tym 6 w Falbogach + 3 inny powiat)
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	22 (17 rodzin)	24 (19 rodzin)	25 (20 rodzin)
Bezrobotni ogółem	557	587	478
Bezrobotni długotrwale ogółem	218	288	267
Liczba mieszkań komunalnych	167	175	190
Liczba wniosków o mieszkanie komunalne	152	49	30
Liczba przedszkoli	2	11	11
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolach	143	179	156
Liczba żłobków	0	0	1

5.9 Pomoc z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi poprzez działania **asystenta rodziny**, który wspiera rodzinę w przewyciężaniu trudności związanych z opieką i

wychowaniem małoletnich dzieci. Asystent rodziny działa kompleksowo podejmując współpracę z wszystkimi osobami reprezentującymi instytucje i służby zainteresowane rozwiązaniem problemów danej rodziny. W pierwszej kolejności pomaga w rozwiązaniu problemów socjalno- bytowych, wskazuje sposoby poprawy relacji rodzinnych, emocjonalnych, motywuje rodziców do doksztalcania, podnoszenia kwalifikacji, aktywności społecznej, uczy prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, z kolei dzieci motywuje do systematycznej nauki oraz wspiera w pokonywaniu kryzysów szkolnych i rozwiązywaniu problemów w wypełnianiu ról społecznych. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającego wychowanie dzieci w poczuciu bezpieczeństwa i w klimacie sprzyjającym rozwojowi społecznemu.

W 2013 r. i w 2014 r. Miasto Sulejówek skorzystało ze wsparcia ze strony Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na 2013 r. i na 2014 r. - „Asystent rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej”. Pozyskaną w 2013 r. dotację 16.202 zł. wykorzystano do zatrudnienia na umowę zlecenie, w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu asystenta rodziny od 26 kwietnia 2013 r. W 2013 r. w/w. formą objęto 15 rodzin, w których było 28 dzieci. W 2014 r. pozyskano dotację 27.039 zł., całkowity koszt zatrudnienia asystenta wyniósł 41.646 zł. Pomoc otrzymało 13 rodzin z 27 dziećmi.

Rodzina wspierająca jest jedną z form wsparcia rodziny ze strony środowiska lokalnego, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Rolę taką mogą spełnić rodziny z bezpośredniego otoczenia dziecka np.: rodziny zaprzyjaźnione, sąsiedzi. Rodzina wspierająca przy współpracy asystenta rodziny pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz wypełnianiu akceptowanych ról społecznych. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt/ burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej, przy pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego. W latach 2012-2014 – nie ustanowiono na terenie naszego miasta rodzin wspierających.

Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest nowym zadaniem własnym gminy również określonym w cytowanej wyżej ustawie.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Miasto w latach 2012-2014 współfinansowało pobyt dzieci w pieczy zastępczej w wysokości: w 2012 r. -2.767 zł., 2013 r.- 8.970 zł., 2014 r.- 15.506 zł.

6. Zasoby instytucjonalne wspierające rodzinę i dziecko zamieszkałe w Sulejówku.

Rodziny z dziećmi z terenu naszego Miasta wspierają jednostki samorządu gminnego i powiatowego, instytucje publiczne i niepubliczne, organizacje pozarządowe, inne placówki działające w sferze polityki społecznej, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 11. Zasoby instytucjonalne wspierające rodzinę i dziecko zamieszkałe w Sulejówku.

Lp	Nazwa instytucji/placówki	Pomoc finansowa	Pomoc rzeczowa	Pomoc prawna	Pomoc edukacyjna/ pedagogiczna	Pomoc psychologiczna
1	Urząd Miasta	x	x		x	
2	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	x	x		x	x
3	Szkoły, przedszkola, żłobek		x		x	x

	(publiczne i niepubliczne)					
4	Placówki ochrony zdrowia				x	x
5	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP)				x	x
6	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR)	x	x	x	x	x
7	Powiatowy Urząd Pracy	x			x	
8	Komisariat Policji			x		
9	Straż Miejska			x	x	
10	TPD, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Gniazdo”				x	
11	Caritas		x			
12	Placówki działające w zakresie kultury				x	
13	Kościół				x	
14	Sąd Rodzinny			x		
15	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoh.				x	
16	Punkt Informacyjny – Konsultacyjny (PIK)			x	x	x
17	Kluby sportowe				x	

źródło: opracowanie własne

7. Analiza SWOT

OBSZAR RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - podstawowa baza instytucji działających na rzecz rodziny: szkoły, przedszkola, MOPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Policja, - dostęp dzieci do opieki w świetlicach szkolnych, - funkcjonowanie organizacji pozarządowych, aktywnych w obszarze pomocy dziecku: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Gniazdo” - wykształcona i zaangażowana kadra w/w placówek, - dobra znajomością środowiska lokalnego, otwartość na współpracę osób działających na rzecz rodziny, -funkcjonowanie „Karty Dużej Rodziny”, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak kompleksowej diagnozy sytuacji rodzin w mieście, -brak skutecznych, interdyscyplinarnych działań na rzecz rodziny, brak modelu i standardów pracy z rodziną, - brak placówek wsparcia dziennego, - niedostateczna liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny z dziećmi, - niedostateczna informacja o możliwościach pomocy rodzinie, - niedostateczna oferta pomocy rodzinie, - niechęć rodzin do korzystania z poradnictwa specjalistycznego,
<p>Infrastruktura sportowo-rekreacyjna: boiska szkolne, stadion miejski, stadion Viktoria, place zabaw dla dzieci</p>	<ul style="list-style-type: none"> -niedostateczna infrastruktura sprzyjającej aktywności fizycznej (ścieżki rowerowe, parki, miejsca spacerowe),
<ul style="list-style-type: none"> - dobre warunki naturalne, lokalizacja miasta w obszarze zalesionym, brak przemysłu zanieczyszczającego powietrze, możliwość korzystania z infrastruktury Warszawy, - dofinansowanie zadań inwestycyjnych Miasta Sulejówek, 	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna komunikacja po mieście, trudność w przemieszczaniu się do pracy, szkoły, placówek służby zdrowia, sieci handlowej, kościoła itp. - braki ilościowe w zakresie mieszkań komunalnych, zły stan techniczny budynków,
<ul style="list-style-type: none"> -korzystanie z rezultatów projektów realizowanych przez Miasto i jednostki organizacyjne, np.: <ul style="list-style-type: none"> - „Aktywność zawodowa moją szansą” - „Równe szanse- eInclusion w Sulejówku” - „Równy start w przyszłość” 	<ul style="list-style-type: none"> - trudny dostęp dzieci do publicznych przedszkoli, brak publicznego żłobka, - trudny dostęp do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego - niedostateczne wyposażenie rodzin w sprzęt

- „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania I-III szkół podstawowych z Miasta Sulejówek” - „Świat bez tajemnic” - „Powszechna nauka pływania dla dzieci i młodzieży Sulejówek”	komputerowy i dostęp do internetu
- działalność placówek kultury, - działania powszechnie skierowane do rodzin: festyny, imprezy rodzinne (o charakterze profilaktycznym, integracyjnym), miejskie święta - uczące wartości patriotycznych, rodzinnych, - prowadzenie działań w zakresie profilaktyki prozdrowotnej,	- brak integracji społecznej, liderów społecznych, - niedostateczna liczba działań w zakresie profilaktyki prozdrowotnej, - brak identyfikacji ze środowiskiem lokalnym, - mała aktywność rodzin do samoorganizacji , tworzenia grup samopomocy, wsparcia
- zatrudnianie asystenta rodziny, pozyskiwanie środków finansowych do dofinansowanie w/w zatrudnienia, - dofinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych,	- niedostateczna liczba asystentów rodziny,
efektywna i sprawna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Sulejówek	- niedostateczna kadra funkcjonariuszy policji, pracowników socjalnych, -brak wsparcia specjalistycznego dla grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego (psycholog, psychiatra, prawnik)
Szanse	Zagrożenia
- stworzenie spójnego systemu wspierania rodziny oraz modelu pracy z rodziną umożliwiającą ciągły i wyczerpujący przepływ informacji między instytucjami, - powołanie Partnerstwa na rzecz Rodziny dla Miasta Sulejówek , - budowa sieci wsparcia dla rodzin problemowych - pozyskiwanie środków na zatrudnienie asystentów rodziny, - budowa sieci rodzin wspierających, - pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, - rozwój placówek wsparcia dziennego - kontynuacja pozyskiwania funduszy unijnych do: - realizacji projektów rozwijających umiejętności rodzicielskie, zawodowe, społeczne, szczególnie w rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym, - budowy sieci internetowej, - podnoszenie kwalifikacji przez pracowników działających na rzecz rodziny i dziecka, - dostęp do bezpłatnej pomocy prawnej dla rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi, - realizacja programów wspierających zdrowy styl życia; imprezy sportowe, festyny rodzinne z aktywnością fizyczną; -rozwój wolontariatu	- wielopropblematowość rodzin, - konsumpcyjny styl życia, rozluźnienie więzi rodzinnych, - dziedziczenie postaw, wyuczona bezradność, roszczeniowa postawa, uzależnienie od pomocy społecznej, - pauperyzacja życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z uwagi na brak pracy, niepełnosprawność, brak wzorców społecznie akceptowanych zachowań w rodzinach dysfunkcyjnych, uzależnienia, brak możliwości zapewnienia opieki dla dzieci w wieku 1-3 lata ze strony placówek przedszkolnych, żłobków, - brak poczucia bezpieczeństwa życiowego spowodowany brakiem zatrudnienia lub tzw. umowami śmieciowymi, - brak systemu wsparcia dla rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze, - osłabienie się funkcji opiekuńczej rodziny - powstawanie sytuacji konfliktowych z powodu trudnej sytuacji mieszkaniowej rodzin, -ograniczone możliwości na działania w zakresie kultury, rozrywki z uwagi na braki lokalowe, -pogarszanie się stanu zdrowia dzieci i dorosłych spowodowane złymi nawykami żywieniowymi, brakiem ruchu, złymi wzorcami spędzania czasu wolnego, -rosnąca liczba nieletnich wchodzących w konflikt z prawem

Najważniejsze problemy zdefiniowane na podstawie analizy SWOT, danych z raportów, sprawozdań można pogrupować w 4 obszarach problemowych:

1. **Brak skoordynowanych i kompleksowych działań na rzecz rodzin z dziećmi.**

2. **Brak poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego rodzin z powodu:**

- niskich dochodów lub braku dochodów, bezrobocia,
- wykształcenia nieadekwatnego do potrzeb rynku pracy,
- dziedziczenia ubóstwa,
- problemów zdrowotnych.

3. **Niska zaradność wychowawcza rodziców:**

- brak prawidłowych wzorców wychowawczych, powielanie negatywnych wzorców ról społecznych w rodzinie, niedostosowanie społeczne, patologie,
- niepoprawna komunikacja między dziećmi i rodzicami,
- niedostateczne więzi międzypokoleniowe,
- niedostateczne umiejętności wychowawcze.

4. **Niedostateczna oferta usług skierowana do rodziny:**

- fragmentaryczność oferty pomocy rodzinie,
- niedostateczne środki finansowe na zabezpieczenie kompleksowych usług,
- niedostateczne działania w zakresie profilaktyki rodzinnej, brak świadomości znaczenia profilaktyki.

8. Cele programu.

W odpowiedzi na powyższe obszary problemowe i w nawiązaniu do celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek na lata 2011-2020 sformułowano następujące cele Programu Wspierania Rodziny w Sulejówku na lata 2015-2018:

CEL GŁÓWNY:

ZBUDOWANIE SKUTECZNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZINY I DZIECKA.

Cel operacyjny 1: Zbudowanie interdyscyplinarnego modelu pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Cel operacyjny 2: Wzmocnienie potencjału i kompetencji rodzin:

- 2.1. wzmocnienie ekonomicznej funkcji rodziny,
- 2.2 podniesienie świadomości społecznej rodziny,
- 2.3 wzmocnienie więzi międzypokoleniowych, reintegracja rodziny.

Cel operacyjny 3 : Monitorowanie środowisk zagrożonych patologią, profilaktyka:

- 3.1 zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie,
- 3.2 zapobieganie niedostosowaniu społecznemu,
- 3.3 rozwiązywanie problemów uzależnień, profilaktyka.

Szczegółowe działania zaplanowane w Programie, w okresie 2015 – 2018, niezbędne w realizacji powyższych celów przedstawiają tabele na stronach 16-21.

9. Zakładane rezultaty realizacji programu:

- 1) skoordynowanie działań wszystkich podmiotów zaangażowanych w sprawy rodziny i dziecka,
- 2) wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, reintegracja rodzin naturalnych poprzez powrót dzieci do naturalnego środowiska,
- 3) wzmocnienie potencjału i kompetencji rodzin,
- 4) odczuwalne zwiększenie wsparcia zewnętrznego w zakresie ekonomicznym, dostępu do informacji, profilaktyki zdrowotnej, terapii, poradnictwa,
- 5) wzmocnienie więzi międzypokoleniowych rodzin,
- 6) uświadomienie (wszystkim) wagi profilaktyki zagrożeń społecznych dla rodziny,
- 7) podniesienie kompetencji wszystkich osób/służb działających na rzecz rodziny i dziecka.

CEL GŁÓWNY : ZBUDOWANIE SKUTECZNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

CEL OPERACYJNY 1: Zbudowanie interdyscyplinarnego modelu pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Nr działania	Nazwa działania	Partnerzy	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
1.1	Powołanie Partnerstwa na rzecz Rodziny dla Miasta Sulejówek (nieformalna grupa partnerska działająca na zasadzie dobrowolnego wkładu pracy partnerów). Lider – MOPS	PCPR, organizacje pożytku publicznego, kościoł	MOPS, placówki oświatowe, ochrony zdrowia, PPP, służby policji, straży miejskiej, przedstawiciele samorządu	Uzgodnienie treści umowy partnerskiej, podpisanie umowy o współpracy partnerskiej w terminie do 31 X 2015 r.	-informacja na stronach biuletynów informacji publicznej samorządu i jednostek samorządu
1.2	Określenie Regulaminu Pracy w/w Partnerstwa	PCPR, organizacje pożytku publicznego, kościoł, odpowiednia komisja Rady Miasta	Partnerstwo na rzecz Rodziny dla Miasta Sulejówek	- regulamin pracy do 31 XII 2015 r.	-dokumentacja Partnerstwa
1.3	Standaryzacja partnerskiego modelu pracy z rodziną i dzieckiem.	PCPR, organizacje pożytku publicznego, kościoł, odpowiednia komisja Rady Miasta	Partnerstwo na rzecz Rodziny dla Miasta Sulejówek	-liczba opracowanych modeli pracy, procedur postępowania	- dokumentacja prac, - informacja
1.4	Monitorowanie rodziny w kryzysie	Sąd Rejonowy, PCPR	Partnerstwo na rzecz Rodziny dla Miasta Sulejówek	- liczba rodzin objętych nadzorem	- sprawozdania z prac Partnerstwa

Stosowane skróty: PPP- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, PUP- Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim, MOPS -Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku, PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, Partnerstwo= Partnerstwo na rzecz Rodziny w Sulejówku

CEL OPERACYJNY 2: Wzmocnienie potencjału i kompetencji rodzin

2.1. Wzmocnienie ekonomicznej funkcji rodziny

Nr działania	Nazwa działania	Partnerzy	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
2.1.1	Świadczenie pomocy w zakresie pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, wydatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, pomocy materialnej, stypendiów innych form pomocy dla dzieci i uczącej się młodzieży	Organizacje pożytku publicznego	samorząd gminny, samorząd województwa, budżet państwa, sponsorzy	- liczba zrealizowanych świadczeń, - liczba osób, - rodzin objętych pomocą.	-sprawozdania kwartalne, roczne MOPS, placówek oświaty, sprawozdania roczne organizacji pożytku publicznego
2.1.2	Ulgi w opłatach za żłobki, przedszkola, Karta Dużej Rodziny, inne ulgi dla rodzin wielodzietnych	placówki niepubliczne	samorząd gminny	-liczba osób objętych pomocą	
2.1.3	Dofinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej		samorząd gminny, samorząd powiatu	- liczba zrealizowanych świadczeń, - liczba osób, rodzin objętych pomocą.	-sprawozdania kwartalne, roczne MOPS, PCPR
2.1.4	Praca socjalna, aktywizacja świadczeniobiorców	Fundacje, stowarzyszenia, spółdzielnie	MOPS, PUP, przy współdziałaniu funduszy unijnych	- liczba osób które ukończyło szkolenia, projekty, liczba zawartych kontraktów socjalnych, liczba osób usamodzielnionych	- sprawozdania kwartalne, roczne MOPS, - informacje PUP
2.1.5	Promocja kształcenia i aktywizacji zawodowej zgodnie z potrzebami rynku pracy	Podmioty ekonomii społecznej	Placówki oświatowe PUP	- liczba działań i inicjatyw (w tym: szkoleń, badań, konferencji itp.) -	-sprawozdania, raporty, analizy
2.1.6	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, rozwój placówek wychowania przedszkolnego i żłobków, placówek wsparcia dziennego	Organizacje pozarządowe, placówki niepubliczne	Samorząd gminny Placówki oświatowe, kultury, PPP	- liczba projektów zajęć wyrównawczych -liczba godzin zajęć wyrównawczych	-sprawozdania, raporty

2.2 Podniesienie świadomości społecznej rodziny

Nr działania	Nazwa działania	Partnerzy	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
2.2.1	Pedagogizacja rodziców	Organizacje pozarządowe, placówki niepubliczne	PPP, placówki oświatowe, kościoły, PCPR, organizacje pozarządowe, asystent rodziny	- liczba szkoleń, warsztatów dla rodziców, opiekunów - liczba uczestników -liczba rodziców objęta wsparciem asystenta rodziny	- sprawozdania - rejestry -informacje
2.2.2	Promowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny, inicjowanie grup wsparcia dla rodziców, wolontariatu	Organizacje pozarządowe, placówki niepubliczne, PCPR, kuratorzy	placówki oświatowe, PPP, kościoły, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, media, Partnerstwo na rzecz Rodziny dla Miasta Sulejówek, asystent rodziny, placówki ochrony zdrowia	- liczba wdrożonych projektów, kampanii, konferencji, konkursów -liczba zaangażowanych instytucji - liczba odbiorców	- sprawozdania - rejestry -informacje
2.2.3	Rozwój poradnictwa specjalistycznego, małżeńskiego, rodzinnego, profilaktyka lecznicza	Organizacje pozarządowe, placówki niepubliczne ochrony zdrowia	poradnie specjalistyczne, placówki ochrony zdrowia, PPP, kościoły	- liczba porad, -liczba świadczeniobiorców, -liczba instytucji zaangażowanych	- sprawozdania - rejestry -informacje
2.2.4	Tworzenie programów w zakresie opieki nad rodziną i promujących rodzinę	Organizacje pozarządowe, placówki niepubliczne, kuratorzy	PPP, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, PCPR	- liczba programów, -liczba zaangażowanych instytucji, - liczba uczestników	- sprawozdania - rejestry -informacje
2.2.5	Rozwój asystentury rodzinnej	Organizacje pozarządowe, sądy	samorząd województwa, samorząd gminy, MOPS	- liczba asystentów rodziny, -liczba wspieranych rodzin	-sprawozdania MOPS
2.2.6	Promocja systemu rodzin wspierających	Organizacje pozarządowe	Samorząd gminy, MOPS	- liczba rodzin wspieranych, - liczba umów	Sprawozdania MOPS
2.2.7	Monitorowanie form wsparcia i pomocy rodzinie	Organizacje pozarządowe, kuratorzy	Samorząd gminy, MOPS, placówki oświatowe, PPP, placówki ochrony zdrowia, asystent rodziny	-formy wsparcia - liczba rodzin objętych pomocą	- sprawozdania instytucji, - rejestry, -informacje

2.3 Wzmocnienie więzi międzypokoleniowych , reintegracja rodziny

Nr działania	Nazwa działania	Partnerzy	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
2.3.1	Promowanie aktywnego wypoczynku rodzinnego (sport, pikniki, wycieczki, itp.).	Organizacje pozarządowe, placówki niepubliczne	PPP, szkoły, samorząd gminny, jednostki samorządu gminnego, organizacje pozarządowe, media, kluby sportowe	- liczba wdrożonych projektów, - liczba zaangażowanych instytucji	- sprawozdania - raporty -informacje
2.3.2	Organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych dla rodzin, tworzenie programów wzmacniających więzi rodzinne	Organizacje pozarządowe, placówki niepubliczne, służby mundurowe	Samorząd gminy, sponsorzy, placówki oświaty, kultury, PPP, kluby sportowe, organizacje pozarządowe, parafie	- liczba zorganizowanych imprez, konferencji, dni rodziny, - liczba programów - liczba uczestników	- sprawozdania - raporty - informacje
2.3.3	Wspieranie projektów na rzecz przeciwdziałania marginalizacji i degradacji rodziny (w tym rodziny z dzieckiem niepełnospr.)	Organizacje pozarządowe, placówki niepubliczne, PCPR	Samorząd gminny, organizacje pozarządowe, placówki oświaty, PPP	- liczba projektów -liczba zaangażowanych instytucji, -liczba uczestników	- sprawozdania - raporty - informacje
2.3.4	Działania na rzecz powrotu dzieci do naturalnej rodziny	Organizacje pozarządowe	PCPR, placówki opiekuńcze, MOPS: pracownicy socjalni, asystent rodziny	- liczba rodzin naturalnych objętych działaniami - liczba dzieci powracających do pierwotnej rodziny	- liczba ocen sytuacji dziecka, - liczba spotkań z placówkami opiekuńczymi
2.3.5	Działania na rzecz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w zakresie potrzeb mieszkaniowych	Organizacje pozarządowe	PCPR, samorząd gminy	- liczba udostępnionych mieszkań , - liczba osób objętych pomocą	- sprawozdania, - informacje
2.3.6	- Zwiększenie liczby asystentów rodziny, ustanowienie rodzin wspierających podnoszenie kompetencji poprzez szkolenia i superwizję,	Organizacje pozarządowe, Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej (szkolenia)	Samorząd gminy, samorząd wojewódzki	- liczba asystentów rodziny, - liczba rodzin wspierających - liczba rodzin /dzieci objętych wsparciem	- sprawozdania

CEL OPERACYJNY 3 : Monitorowanie środowisk zagrożonych patologią, profilaktyka

3.1 Zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie

Nr działania	Nazwa działania	Partnerzy	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
3.1.1	Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, diagnoza zjawiska w mieście	PCPR, organizacje pozarządowe	Zespół Interdyscyplinarny Miasta Sulejówek, powołane grupy robocze, specjaliści	- liczba posiedzeń ZI, -liczba Niebieskich Kart -liczba grup roboczych, -liczba rodzin/osób/dzieci objętych działaniami ZI, liczba interwencji	-protokoły z posiedzeń ZI i grup roboczych, statystyki służb, jednostek samorządu
3.1.2	Rozwój poradnictwa specjalistycznego, realizacja programów profilaktycznych, prozdrowotnych, wspieranie grup samopomocowych	organizacje pozarządowe	PPP, placówki oświatowe, placówki i organizacje pozarządowe, placówki ochrony zdrowia, MOPS, PIK, samorząd gminy	-liczba programów -liczba porad, - liczba beneficjentów -liczba zaangażowanych instytucji, specjalistów	- sprawozdania -raporty - informacje.
3.1.3	Wspieranie akcji informacyjnych na temat przemocy	organizacje pozarządowe, samorząd województwa	PPP, placówki oświatowe, placówki i organizacje pozarządowe, MOPS, samorząd gminy	-liczba akcji informacyjnych -liczba publikacji -liczba informatorów - telefon zaufania	- sprawozdania -raporty - informacje
3.1.4	Utworzenie mieszkań chronionych		samorząd gminy	- liczba mieszkań, - liczba mieszkańców	sprawozdania
3.1.5	Podnoszenie kwalifikacji służb zaangażowanych w realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	PCPR, organizacje pozarządowe, MCPS	PCPR, organizacje pozarządowe, samorząd województwa, samorząd gminy	- liczba osób przeszkolonych, - liczba szkoleń	- sprawozdania -raporty - informacje
3.1.6	Wspieranie działań dot. zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku letniego i zimowego, zajęć pozalekcyjnych, organizacja świetlic, placówek wsparcia dziennego	organizacje pozarządowe, samorząd powiatowy	Samorząd gminy, organizacje pozarządowe	- liczba dzieci objętych wsparciem - liczba projektów, działań - liczba świetlic szkolnych -liczba dzieci w świetlicach	- sprawozdania -raporty - informacje

używane skróty: MCPS- Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, PIK- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, ZI- Zespół Interdyscyplinarny Miasta Sulejówek, PPP- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

3.2 Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu

Nr działania	Nazwa działania	Partnerzy	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
3.2.1	Promowanie społecznie akceptowanych zachowań i zdrowego stylu życia, kompensowanie deficytów zdrowotnych	Organizacje pozarządowe	szkoły, media, MOPS, kościoły, organizacje pozarządowe, kuratorzy, policja, straż miejska	- liczba wdrożonych projektów, szkoleń, - liczba zaangażowanych instytucji, - liczba interwencji służb porządkowych	- sprawozdania -informacje -raporty
3.2.2	Wspieranie zewnętrzne rodziny w wychowywaniu dziecka	Organizacje pozarządowe	Placówki wsparcia dziennego, świetlice, szkoły, PPP, poradnie specjalistyczne, asystent rodziny, samorząd gminy, Kościoły, placówki ochrony zdrowia	- liczba uczestników świetlic, placówek wsparcia dziennego, - liczba rodzin objętych wsparciem, -liczba wdrożonych projektów	- sprawozdania -informacje,

3.3 Rozwiązywanie problemów uzależnień, profilaktyka

Nr działania	Nazwa działania	Partnerzy	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
3.3.1	Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych i akcji informacyjnych.	Organizacje pozarządowe	samorząd gminny , placówki oświatowe, ochrony zdrowia, straż miejska, media	- liczba programów, - liczba uczestników	- sprawozdania - statystyki
3.3.2	Rozwój poradnictwa specjalistycznego dla osób wychodzących z nałogu, wspieranie grup samopomocowych.	Organizacje pozarządowe	Samorząd gminny, PIK, PCPR, placówki ochrony zdrowia	- liczba porad, - liczba beneficjentów - liczba instytucji zaangażowanych	- sprawozdania - statystyki
3.3.3	Wspieranie letniego i zimowego wypoczynku i organizacji czasu wolnego dzieci z rodzin wysokiego ryzyka.	Organizacje pozarządowe	Samorząd gminy, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	- liczba wspartych projektów, - liczba uczestników	- sprawozdania - statystyki
3.3.4	kontrole w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.		Samorząd gminy	-liczba kontroli	- sprawozdania - statystyki
3.3.5	Podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli, pracowników pomocy społecznej, straży miejskiej i innych służb.	Organizacje pozarządowe	Samorząd gminy województwa, placówki oświatowe, PCPR, Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, organiz. pozarządowe	-liczba certyfikatów, dyplomów,- liczba szkoleń - liczba uczestników - ankiety badające potrzeby w zakresie tematyki szkoleń	- sprawozdania - statystyki - analiza ankiet

10. Finansowanie programu.

Finansowanie **Programu Wspierania Rodziny w Sulejówku na lata 2015-2018** będzie realizowane z następujących źródeł:

- środki własne samorządu na finansowanie zadań własnych gminy w zakresie zadań programu,
- środki z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową i zadania własne gminy dotowane, środki finansowe z programów rządowych;
- środki finansowe z funduszy unijnych pozyskiwane zarówno przez jednostki organizacyjne Miasta jak i organizacje pozarządowe realizujące projekty społeczne w partnerstwie z Miastem;
- środki finansowe innych podmiotów współpracujących z Miastem w zakresie realizacji celów, zadań niniejszego Programu;
- środki finansowe własne realizatorów;
- środki finansowe inwestorów prywatnych (np. darowizny, zapisy i inne wpływy od osób prawnych i fizycznych).

11. Zasady realizacji Programu, monitoring i ewaluacja.

Koordinację i ewaluację działań Programu prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.

Lider **Partnerstwa na rzecz Rodziny dla Miasta Sulejówek** – zostanie wyłoniony na pierwszym spotkaniu partnerstwa, na którym zostanie uzgodniona treść porozumień współpracy.

Uczestnicy **Partnerstwa na rzecz Rodziny dla Miasta Sulejówek są zobowiązani do:**

1. opracowania modelu działań, standardów pracy z rodziną na terenie Miasta Sulejówek oraz określenia skali potrzeb do zrealizowania celów Programu,
2. składania rocznych informacji z przeprowadzonych działań zgodnych z celami niniejszego Programu.
3. Lider Partnerstwa przygotowuje do 31 marca każdego roku informację zbiorczą, którą po uzgodnieniu z Kierownikiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przedkłada Burmistrzowi Miasta w Sulejówku (monitoring projektu).

Przedmiotem ewaluacji będą w szczególności następujące zagadnienia:

1. ilość interwencji kryzysowych,
2. liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
3. liczba dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin naturalnych,
4. kwota wydatkowana na pomoc społeczną rodzinom,
5. liczba rodzin/dzieci objętych działaniami Partnerstwa na rzecz Rodziny,
6. liczba rodzin objętych asystenturą,
7. liczba ustanowionych rodzin wspierających i wspieranych,
8. liczba rodzin, w których poprawiła się sytuacja opiekuńczo- wychowawcza,
9. stopień posiadanych środków finansowych w stosunku do potrzeb realizacji celów programu,
10. liczba osób działających na rzecz rodziny uczestniczących w szkoleniach, konferencjach.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Burmistrz Miasta składa Radzie Miasta roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Program Wspierania Rodziny w Sulejówku na lata 2015-2018 jest dokumentem otwartym i może podlegać okresowej weryfikacji i modyfikacji w zależności od potrzeb, sytuacji społecznej.

Przygotowano: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku
Krystyna Kozłowska, Teresa Kośnik.